

No 14

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.
UTKOMMER ALLA ONSDAGAR

17 april

Svenska Lärarförbundets minneskrift.

Nyligen utgav svenska Lärarförbundet en liten minneskrift med anledning av Lärarförbundets tioåriga tillvaro.

Häftet innehåller, förutom uppgifter om Förbundets verksamhet, även historiska data om skolorna. Alla, förutom lärarna, som äro intresserade för vårt folkbildningsarbete torde rekvirera minneskriften.

Det var hög tid att samla skolornas historiska material, ty under den tid, då skolorna grundades, var man inte så noga den historiska sidan av saken, och ett skolarkiv är föga säkert, då det när som helst kan förstöras på ett eller annat sätt. Nu däremot är denna fara avlägsnad. Ett värdefullt material har räddats. Häftet, vars pris är 20 cent, kan rekquireras genom lärare på resp. orter och i Reval å Riddarg. 3.

Svår järnvägsolycka.

Pärnau 14 apr. I dag på morgonen kl 8-tiden, då tåget, bestående av både passagerar och lastvagn nar närmade sig Papiinid u station, där vägens lutning är tämligen stor, hördes ett öronbedövande brak. Passagerarna slungades som bylten hit och dit, och vild panik uppstod. Vid närmare påseende befanns, att lokets tender och fem vagnar, lastade med trä, urspärat. Vagnarna slungades ned för banvallen och krossades. Till all lycka blevo passagerarvagnarna stående på skennorna.

Vad föranledde olyckan? Lokföraren påstår, att han ingenting

sett, som skulle kunnat förorsaka densamma. Man körde som vanligt, tills det plötsligt brakade. Man tar för givet, att tenderns ena axel brustit, varvid den urspärade och drog vagnarna med sig.

Ett hjälptåg utsändes genast till olycksplatsen, med vilket följde representanter för vederbörande myndigheter.

Ingen av passagerarna skadades allvarligare, ehuru de flesta vid kraschen rätt kännbart törnat mot väggar, bänkar och andra föremål.

Orsaken till olyckan undersökes

Sälar, som „vandra“ på lantbacken.

Häromdagen hittade en yngling på Osel en säl på ett ställe, som ligger dryga 2 km. från stranden av havet. Synbarligen hade sälen uppehållit sig där redan en längre tid, emedan han hade skrapat en grop i snön, där han vilade. Späcklagret var praktiskt taget förbrukat. Troligen hade han gått vilse.

I närmaste tid börjar man präglade nya metallmynt. De nya mynten göras betydligt mindre än de nuvarande. Det minsta myntets (1 cent) diameter blir sålunda blott 16 millimeter. Det största myntets (2 kr.) diameter 30 millimeter. 1-och 2 kronorna präglas av silver.

Radioväglängderna fördelade.

Internationella radiokonferensen i Prag har slutat sitt arbete. Konferensen hade till uppgift bestämma radioväglängderna för de olika staterna. Väglängden för vårt land bestämdes till 298 m.

sålunda betydligt kortare än den nuvarande, som är 408 m. „Prag förslaget“ träder i kraft den 30 juni innevarande år.

III Riksdagen kostade 1.280.000 kr. Utgav däremot 305 nya lagar.

Australien

Tomt och fattigt är landet —, så uttryckte sig prof. Schäffer i geografiska sällskapet i Wien. — Nästan hela kontinenten är lik en öken, endast det smala kustbältet är bördigt. Städerna äro stora, men de sakna ekonomisk bas. Det förefaller som om de vore för stora. I söder och öster finnas många järnvägar, men varje stats järnvägar ha olika spårvidd, vilket beror på staternas inbördes misstro.

Australiern talar icke om bristerna i sitt hemland, emedan världens kunde få en „skev“ uppfattning om förhållandena i Australien. Alla stora stora hotell, som staten uppehåller, arbeta med förlust. Sammalunda är förhållandet med största delen av statens företag. I städerna finns för mycket människor, de fly från landet. Men Australien är en jordbruksstat, industrin spelar obetydlig roll, därför är tillgången på arbetsmarknaden större än efterfrågan. I Australien sitta socialisterna vid styret. Arbetarna försäkras mot arbetsbrist, olycksfall, ålderdom m. m. Arbetslöserna äro högre än i Amerika, vilket undergräver statens ekonomi. Regeringen äv dålig, Australiens statsskuld uppgår för närvarande till en miljard pund och staten betalar i ränta en miljon pund i veckan. På 6 miljoner människor

finnes 80 ministrar och 800 folkrepresentanter.

När storstäderna Sideney och Melbourne blevo oense om, vilken av dem skulle bli huvudstad, beslöt man bilägga tvisten genom att bygga en ny huvudstad. Den nya huvudstaden, G a n b e r r a, har hittills kostat 9 miljoner pund och är den endast delvis färdig och kommer säkert aldrig att bli det, ty den saknar framtid. På papperet finnes där 9000 invånare, men det verkliga antalet är mycket mindre.

Klimatväxlingarna äro mycket skarpa. Djurvärlden befinner sig på en primitiv ståndpunkt, på samma sätt är det med växtvärlden. Träden bära sällan ätbara frukter, bladen ge ingen skugga (emedan de äro ställda på kant) och blommorna dofta icke. Havet är grunt vid kusterna, ty de kringliggande öarna ha förut varit förbundna med fastlandet. Hamnarna och badorterna äro utmärkta. Bada gör australiern dagligen. Urbefolkningen är skygg och godhjärtad.

*Dorpat.

Den 15 mars avhöll Dorpats avdelning av S. O. V. i Karskusliits lokal sitt årsmöte. Styrelsens ordförande univ. lektor Nils-Herman Lindberg redovisade för föreningens första förflutna arbetsår. Det må nämnas, att den i alla hänseenden ännu unga svenska sammanslutningen, som bildades av föreningens nuvarande ordförande, med belåtenhet kan blicka tillbaka på det utförda arbetet. Det har lyckats föreningen att samla en rätt så talrik skara svenskar och svenskintresserade medlemmar, vilka alla äro varmt behjärtade för vår svenska sak och glada att bilda en länk i kedjan, som har till mål att förena allt estlandssvenskt.

Utom årsmötets vanliga förhandlingar omfattade programmet inledningsanförande av stud. Hjalmar Pöhl, cellosolo av stud. S. Vunderlich med piano ackomp. av stud. Hj. Pöhl. Den avgående styrelsen (ordf. Univ. lekt. N. H. Lindberg, sekr. frök. M. Raphoph och kassör Hj. Pöhl) återvaldes enstämmigt, likaså revisorerna, stud. Arved Taube och frk. Tamara Lange.

Ur den estniska pressen.

Den sista veckan har utkämpats en mycket het debatt mellan tidningen Vaba Maa och Postimees.

Den senare beskyllar V. Maas huvudredaktör, arbetspartiets ledare, för att denne för 10 år sedan, när bolschevikerna hade makten i landet, gått deras ärenden, samt varit anställd i deras tjänst. V. Maa igen bevisar från sin sida att Postimees och folkpartiets ledande män givit vika för ockupationsmyndigheterna och varit nästan färdiga att förråda landet. All denna polemik, belyst med många exempel, vittnar dock om intriger och att man nu ej spar på några medel för att förgöra motståndaren.

I en av arbetspartiet utgiven broschyr överfalles de ledande av nybyggarepartiet och bevisas att Estland behöver män, som hava förmåga att tänka åtminstone en smula riktigt, och som nybyggarnas ledare ej kunna. Man förebrår dem att de blott tänka på sig själva och äro oförmögna att göra något för det allmänna bästa. Socialdemokraterna skälla på de borgerliga partierna med ungefär samma ord, som kommunisterna skälla på dem. Så går det undan för undan.

Skutskeppare få större rättigheter.

Riksdagen har, genom att antaga svenska representantens H. Pöhls lagförslag, beviljat skutskepparne större rättigheter. Enligt den nu antagna lagen kunna personer med skepparediplom föra fartyg ända till 125 reg. tons storlek.

Nämnda lag, som är till stor fördel för många mindre bemedlade har hälsats med stor tillfredsställelse av våra svenska och estniska ö-och kustbor.

Nya skutskeppare.

Även denna vinter hade föreningen SVENSKA ODLINGENS VÄNNER anordnat kurser för sjömän. Kurserna, som leddes av kapten Thomas Lindström, höllös i Enby, Nuckö. Efter avlag examen för den av regeringen och sjömansskolan i Reval utnämnda kommissionen hava 12 av våra duktiga sjömän nu skaffat sig skepparediplom. Det är en stort steg framåt. Lycka till!

Svängande under aeroplanet i en trapets.

De tusentals åskådare, som församlats på flygfältet vid Jeumont — en belgisk stad nära franska gränsen — för att äse en serie uppvisningar av den berömda „flygmaskinsakrobaten“ Vincent, fingo sitt lystmäte på sensationer i högsta grad tillfredsställt. Ty uppvisningen höll på att sluta med artistens död.

Under ett aeroplan som fördes av flygaren Petermans och befann sig på 500 meters höjd, var fastgjord en trapets, i vilken Vincent utförde sina djärva konststycken. Plötslig brast den ena stålwiren. Akrobaten lyckades dock klänga sig fast vid den andra, men denna svängde så våldsamt, att han var ur stånd att klättra upp i maskinen. En annan maskin skickades upp och kretsade under och omkring den svängande mannen i trapetsen, i förhoppning att han skulle få ett tillfälle att hoppa ned på eller gripa tag i vingarna. Akrobaten var emellertid som paralyserad av kyla och skräck, och han vägrade att släppa repet.

Det hade efterhand blivit mörkt och i en yttersta föresats att rädda sin passagerares liv, förde Petermans maskinen så nära marken han tordes och reducerade farten till den lägsta möjliga. Inseende, att detta var hans sista chans släppte Vincent sitt tag och hoppade. Underverket skedde — han kom ifrån det vågsamma äventyret med några skrämor och en nervchock, under det att piloten säkert landade ett stycke därifrån. Den ståtliga bragden hälsades med vild entusiasm av människoskarnorna, som med andlös spänning följt dödsflygningen. — St. D.

Enligt ingånget meddelande

avled i Nykarleby f. d. lektor i matematik och naturvetenskap vid Nykarleby seminarium Adolf Fredrik Mennander i en ålder av 64 år. Han var en lärare.

I Nykarleby, Finland har konstituerats en lokalavdelning till Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet. Föreningen bär namnet Svensk samling.

„Södra Korset“ antråffades nyligen på Australiens nordkust alla flygare äro oskadade. Livsförnödenheter nedkastades av uppsättningsmaskinen Ganberra. Som

bekant har maskinen saknats sen denna månads början, då den skulle flyga till England.

Ekorren har fridlysts i Finland året runt utom i Uleåborgs län, där fridlysning gäller under 1 apr. — 1 nov.

Tisdagen den 9 dennes, då F Å A.: s ångare *Astraea* anlände hit från H: fors, körde den den med stark fart på ångf. *Micheline*, som låg vid kajen. *Micheline* sammantrycktes svårt, varvid även ångpannan skuffades från sin plats Dessutom skadades Bärningsbolagets ångare *Woldemar Skadorna* uppskattas till ungefär 6—70.000 kr. Enligt uppgift kommer *Micheline* att nedskrotas.

Vad som föranledde katastrofen av emellertid ännu icke utrett; men det är klart att en felmanöver föreligger. Tack vare sin starka konstruktion skadades *Astraea* inte det minsta.

Amerikansk prenumerantvärning.

En nystartad amerikansk tidskrift försökte på ett originellt sätt skaffa sig läsare. Redaktionen utsände ett prospekt, i vilket stod att läsa:

„Om Ni lider av huvudvärk, om ni har svår hosta, om Ni ofta svimmar, så är det symptom, som måste göra Eder betänksam. Kanske är Ni allvarligt sjuk och har icke lång tid kvar att leva! Vi anbefalla Eder under sådana förhållanden enträget för Edert eget hästa att utan dröjsmål prenumerera på vår tidning. Skulle Ni avlida inom loppet av ett år, utlova vi att ägna Eder en verkligt rörande dödsruna.“

En liknande metod att värva abonnenter försöktes en gång i tiden av den franske politikern Maurice Barrés. Den dag första numret av hans tidning utkom, blev en mördare avrättad. Barrés lät då trycka affischer, på vilka man såg mördarens porträtt och läste texten:

„Denne beklagansvärde man kan aldrig få läsa denna nya tidning.“

Något för Europa att fundera på.

Vad man än kan säga om amerikanerna till deras nackdel, och det kanske icke är så litet, ett kan man dock icke fränkänna dem, och det är en uppfriskande, resolut beslutsamhet. Alla våra

jamande kommissioner och kommittéer här i Europa skulle nog inte fara illa av att vara litet mera amerikanska i det avseendet.

I Chicago stod vid en gata en stor kyrka, som för övrigt heter „Vår Fru av Lourdes“. Men kyrkan var i vägen för den enorma trafiken, på andra sidan gatan fanns det emellertid gott om rum. Där borde kyrkan ha stått. Chikagos myndigheter togo saken under övervägande men funderade ingalunda över den så där ett par årtionden.

— Kyrkan ligger i vägen där den är, men tvärs över gatan finns det plats för den. All right, då flyttar vi'na, dit, där hon får hon får rum!

Så var saken klar.

Hela den stora bygganden sattes på stårullar och fördes sakta och försiktigt till sin nya plats, utan att så mycket som litet rapping trillade ned. *Sv. Pr.*

Albertinis Ishavsexpedition är stardfärdig,

Ingeniör Albertini från den italienska högskolealpklubben, som i somras hade utsänt en räddningsexpedition efter Italiemännen vid Spetsbergens kust, håller nu på att avsluta sina förberedelser för den beslutade nya räddningsexpeditionen, som skall spana efter ballonggruppen. Ett Milanotelegram till *Vossische Zeitung* meddelar, att ing. Albertini kommer att ledsagas av en italiensk sjöofficer och två erfarna alpförare. De för expeditionen erforderliga penningmedlen ha hopbragts genom privat insamling i Milano. Avfärden är avsedd att äga rum redan under innevarande månad. Expeditionen ämnar, såsom redan tidigare omnämnts, förhyra ett norskt valfångstfartyg för färden.

Kommunister och polis i Berlin i krig.

Trots polispresidentens demonstrationsförbud ha kommunisterna i Berlin på sista tiden utvecklats en livlig verksamhet. En afton uppstodo sålunda svårartade sammanstötningar, då polisen sökte skingra tre kommunistiska demonstrationståg. Under det handgemäng som uppstod, anföllo demonstranterna polisen med käppar och andra tillhyggen. Tre polismän blevo skadade, och nio av bråkmakarna anhöllos.

Den spinnade tigern.

Helt nyligen hände det, att två engelsmän, som voro ute på jakt i trakten av Moulmein i bortre Indien, hörde ett egendomligt ljud, som påminde om en stor katts spianande. De togo på grund därav för givet, att en tiger måste befinna sig i närheten. Ljudet blev allt starkare och närmade sig, varför de båda jägarna gjorde färdigt gevär och uppmärksamt spanade efter minsta rörelse bland snären. Slutligen svällde ljudet ut till att fruktansvärt rytande, utan att vare sig en tiger eller något annat kattjur blev synligt. Den riktning, varifrån rytandet kom, kunde egendomligt nog icke heller fastställas. Strax därefter blev ljudet svagare och svagare. Nu tittade engelsmännen uppåt mellan trädskronorna och fingo då till sin förvåning se ett holländskt aeroplan, som befann sig på väg till Bangkok. Det var dess motor, som „spunnit“.

Samvetet . . .

Två jurister sutto på en restaurang, där de blevo oense om ett juridiskt problem.

— Vaktmästarn, skaffa oss strafflagen, sade den ena efter gammal vana.

Fem minuter efteråt kom servitören tillbaka och viskade diskret. — Vi ha ingen strafflag, men källarmästarn hälsar och säger, att herrens behöva icke betala vinerna.

FISKARE!

ANVÄNDER NI FÖR EDER BÅTMOTOR
INHEMSKT MOTORBRÄNSLE!
Om ej, så försök vår

TRAKTORBENSIN

(för fotogenmotorer)

DÄRIGENOM SPARAR NI PENGAR,
ty den är billig, kraftigare än
fotogen och därför ekonomisk.

Estländska Oljeskifferkonsortiet
(Svensk Konsession)

Tönismägi I. TALLINN Telefon 16

Husmödrar!
 Begär hos Eder handlande
 endast **“STAR“**
 tygfärger i paket,
 och Ni skall bli övertygade om, att
 Ni fått de bästa färgerna.

Frimärken utbytas.

ESTNISKA FRIMÄRKEN

i satser på minst 100 st. önskas
 i utbyte mot finska el. ev. andra
 rekviderade märken.

K. och P. Sternberg
 Klostergatan 15 ÅBO, Finland.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningskola

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
 (Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt ur-
 sal av Vadstenaspetsar. Motiv och Krugar. Be-
 ställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten
 expedieras omgående.

BILJETTER med tåg och båtar i hela världen
SOVPLÅTSBILJETTER
 Hjälps och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS
FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING
A.-B. Nordisk Resebureau
 Göteborg — Stockholm — Malmö

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A **STOCKHOLM** Norrmalmstorg
 Rekommenderar sina förstklassiga färdiga **HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.**
 Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk)11. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa
 sig till över

över **hundra millioner cent.**

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder
 egendom medan tid är!

NORRKÖPINGS APOTEKÄRES MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874
 Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik
 Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,
 NORRKÖPING

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital
 Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
S. Karja tän. 15.

SHELL

BENSIN OCH SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B

Betald annonsplats

SVEABLANDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru **JENNY KLINGBOM.**
 Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet.
 Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50
 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbel,
 rum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag ar
 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

Aktiebolaget

GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar,
 Vadmal och Korderoj.

Goda kvalitéter och billiga priser.

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.
 Huvuakontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
 i Jönköping, Huskvrana, Norrahammar, Små-
 lands Taberg.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
 Riks 80 29.

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlkeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
 Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

alla variationer erhållas hos varje blomster-
 handlare i riket.

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. **UPSALA**
EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm, 92
 Kaketugnar, Öppna spislar Väggbeklädnads-
 plattor Keramik, Mur- & Taktegel Glasera,
 Fasadtiegel Dräneringsrör.

SVEDALA

Tegelmaskiner,
 Grävmaskiner,
 Stenkrossar,
 Vägbyggnadsmaskiner,
 Betonblandare,
 Torvmaskiner,
 Bränslekrossar för torv, koks och kol,
 Pulveriseringsmaskiner,
 Vindsiktar,
 Torktrumlor,
 Brikettpressar,
 Transportapparater,
 Rullager, Rällvagnshjul.
 Skottkärrhjul,
 Kokillgods,
 Stålgjutgods.

Aktiebolaget

Abjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 REVAL Telef. 1536